

Raadsvoorstel

Datum vergadering	: 29 september 2020
Registratienummer	: 76768
Voorstelnummer	: 2020/111
Portefeuillehouder	: Annet IJff
Bijlage(n)	: -1-
Onderwerp	: Definitieve oplossing verwerking incontinentiemateriaal en babyluiers

Onderwerp

Definitieve oplossing verwerking incontinentiemateriaal en babyluiers.

Beslispunten

1. Als definitieve oplossing voor incontinentiemateriaal en babyluiers te kiezen voor separaat inzamelen;
2. Op 28 plekken in de gemeente West Betuwe semi-ondergrondse containers voor incontinentiemateriaal en babyluiers te plaatsen;
3. De luiercontainers via het zo geheten plus pakket door Avri te laten realiseren en beheren;
4. De jaarlijkse kosten (kapitaallasten en beheerkosten) voor inzamelen en verwerken van luiermateriaal te verrekenen via een (gemeente specifiek) extra afvalstoffenheffing van 6,46 euro per huishouden per jaar (prijspeil 2020) met ingangsdatum 1 juli 2021;
5. De gemeente West Betuwe als Avri-gemeente minimaal voor vijf jaar laten meedoen met de contractverplichting tot levering van luiermateriaal aan ARN;
6. De huidige regeling voor financiële tegemoetkoming voor mensen met incontinentiemateriaal te verlengen tot 1 juli 2021;
7. De incidentele kosten van 11.000 euro voor de verlenging van de huidige regeling (periode 1 januari tot 1 juli 2021) op te nemen in de begroting 2021.

Inleiding

Bij de invoering van het nieuwe inzamelbeleid op 1 juli 2019 is het uitgangspunt gehanteerd, zolang incontinentiemateriaal en babyluiers niet apart verwerkt kunnen worden, deze ook niet apart in te zamelen. Tot dat moment was de verwerking van luiermateriaal tot hernieuwde grondstoffen nog onvoldoende ontwikkeld tot een efficiënt proces. Daarom heeft u tijdens de vergadering van 2 juli 2019 ingestemd met de tijdelijke tegemoetkoming voor mensen met incontinentiemateriaal.

In november 2019 heeft ARN (Afvalverwerking regio Nijmegen) in een brief aangegeven dat zij medio juni 2020 een besluit zou nemen over uitbreiding van de luierrecycling door de bouw van twee extra turbines. Deze termijn is niet gehaald. Recent heeft ARN een positief besluit genomen voor investering van 2,5 miljoen in een tweede en derde turbine voor verwerking incontinentiemateriaal en babyluiers. De verwachting is dat de turbines in Q2 of Q3 van 2021 operationeel zijn.

Besluitgeschiedenis

2 juli 2019 – raadsbesluit tijdelijke tegemoetkoming voor inwoners met incontinentieafval

28 januari 2020 – raadsbesluit verlenging tijdelijke oplossing incontinentiemateriaal

21 april 2020 – raadsbesluit dat mensen met incontinentie en/of medisch afval, mits in overeenstemming met de voorwaarden uit de verordening, in aanmerking komen voor een vergoeding.

Beoogd effect

Door het besluit van ARN kan op korte termijn uitvoering worden gegeven aan de wens van de raad, om incontinentiemateriaal en babyluiers separaat in te zamelen. Hiermee komt een einde aan de administratieve last voor mensen die in aanmerking komen voor de tijdelijk ingevoerde tegemoetkoming voor incontinentiemateriaal.

Argumenten

1.1 Het circulair verwerken van incontinentiemateriaal en babyluiers wordt door ARN mogelijk gemaakt.

Met het besluit van ARN komt een einde aan de onzekerheid of het separaat inzamelen van luiermateriaal bijdraagt aan het verminderen van de restafval en verkrijgen van hernieuwde grondstoffen.

1.2 Het separaat inzamelen van incontinentiemateriaal en babyluiers bereikt een grotere doelgroep.

De huidige financiële tegemoetkoming beperkt zich tot huishoudens met incontinentiemateriaal.

De definitieve oplossing is ook bedoeld voor babyluiers waardoor meer huishoudens profijt hebben bij deze oplossing.

1.3 Het separaat inzamelen en verwerken van incontinentiemateriaal en babyluiers draagt bij aan de Nationale doelstellingen voor het verdere beperking van het aantal kilo's restafval per huishouden.

Op dit moment heeft de regio de Nationale doelstelling voor 2020 reeds behaald. In de Nationale doelstellingen is echter een verder daling van de hoeveelheid restafval vastgesteld op 30 kg per huishouden in 2025. Zodra luiermateriaal niet langer als restafval hoeft te worden verbrand, maar als grondstof wordt hergebruikt, geeft dit direct een daling van de huidige hoeveelheid restafval.

2.1 Dit aantal voorgestelde locaties geeft een eerlijke spreiding van de brengvoorziening.

Op basis van aantallen inwoners per kern en geografische ligging ten opzicht van voorzieningen zijn deze aantallen bepaald. Zie bijlage 1 voor nadere detaillering. Voor de exacte locatie binnen de kern moet nog een aanwijzingsprocedure worden doorlopen.

2.2 Semi-ondergrondse containers hebbend de voorkeur.

Voor inwoners met incontinentiemateriaal stellen we voor om brengvoorzieningen in de openbare ruimte te creëren. Daarbij wordt gekozen voor semi-ondergrondse containers. Hierbij is de inwerpopening lager en makkelijker te hanteren dan bij een bovengrondse container. Bovendien ogen semi-ondergrondse containers netter in het straatbeeld en zijn minder gevoelig voor warm weer (geuroverlast) dan bovengrondse containers.

3.1 De gemeente kan zelf bepalen of zij het plus pakket afneemt.

Tijdens de AB vergadering van de AVRI van 4 juli 2019 is besloten om de inzameling van luiers en incontinentiemateriaal niet op te nemen in het basis pakket maar als plus pakket taak. Onze

gemeente hecht aan het separaat inzamelen van incontinentiemateriaal. Daarom wordt voorgesteld het pluspakket af te nemen.

4.1 Deze bekostigingsmethode past binnen het solidariteitsprincipe.

Alle kosten voor de afvalinzameling worden op dit moment gedekt via de afvalstoffenheffing. De heffing is voor iedereen gelijk (met uitzondering van het variabele tarief voor restafval), waarbij wordt uitgegaan van een solidariteitsprincipe. Dit betekent dat iedereen mee betaalt voor de afvalinzameling, onafhankelijk van de mate waarin ze gebruik maken van alle voorzieningen die hieruit worden betaald (bv. de milieustraten). We stellen voor om dit principe ook te hanteren voor de kosten voor de gescheiden inzameling van incontinentiemateriaal en babyluiers. Dit betekent dat alle inwoners van de gemeente hieraan mee betalen, ook als ze dit type afval niet hebben.

4.2 Huishoudens met incontinentiemateriaal en babyluiers hebben geen extra kosten meer.

Incontinentiemateriaal en babyluiers hoeven niet langer meer bij het restafval. Door deze afname van restafval neemt ook de variabele kosten af. De inzameling en verwerking van incontinentiemateriaal en babyluiers vallen in het basistarief. Het basistarief is voor alle huishoudens in West Betuwe gelijk.

5.1 Door deelname aan dit contract heeft ARN een gewenste basis om te investeren in turbine 2 en 3.

De garantie van een constante stroom aan luiermateriaal is een belangrijke voorwaarde bij het besluit van ARN om te kunnen starten met de uitbreiding van de recycle capaciteit.

6.1 Het circulair verwerken van incontinentiemateriaal en babyluiers is pas rond 1 juli 2021 beschikbaar.

De huidige regeling voor tegemoetkoming incontinentiemateriaal eindigt op 31 december 2020. De ARN heeft pas 1 juli 2021 de nieuwe verwerkingslijnen operationeel. Om de periode tussen 1 januari en 1 juli 2021 te overbruggen dient deze regeling nog eenmalig met 6 maanden te worden verlengd.

7.1 De kosten voor verlenging zijn niet eerder voorzien.

De ARN heeft het besluit over uitbreiding van de verwerkingscapaciteit later genomen dan door de gemeente was voorzien. Hierdoor sluit de huidige regeling van de gemeente niet aan op ingangsdatum van de definitieve oplossing van het separaat inzamelen van luiermateriaal. Voor de tijdelijke verlenging is incidenteel 11.000 euro nodig.

Kanttekeningen

2.1 De containers voor luiers en incontinentiemateriaal zijn toegankelijk voor iedereen.

Het zou daarom kunnen dat inwoners restafval in deze containers doen om kosten te besparen. Vervuiling neemt extra kosten met zich mee indien vrachten worden afgekeurd. Ook loopt de gemeente het risico om inkomsten van restafval mis te lopen wanneer restafval in de luierscontainers wordt gedumpt. Hoewel de mate van vervuiling in andere gemeenten erg meevalt, is dit wel iets wat we in de gaten zullen houden. Het is daarom wenselijk vervuiling monitoren door visuele controles. Avri voert deze controles uit en adviseert de gemeente als bijvoorbeeld de gekozen locatie niet goed blijkt te zijn en verplaatsing wenselijk is.

4.1 Het basis tarief wordt structureel verhoogd met € 6,46 (exclusief indexatie)

De realisatie van de inzamelmogelijkheid voor incontinentiemateriaal en babyluiers is structureel van aard. Naast het bekostigen van de eenmalige projectkosten (kapitaallasten) kent het jaarlijks beheer hoge tarieven. Deze containers worden een maal per week separaat geledigd (is een extra ledigingsronde naast alle separate containers voor overige grondstoffen) zijn de verwerkingskosten hoger dan de kosten voor verbranding van restafval. Daartegenover staat een afname van de hoeveelheid restafval waarover nu en in de nabije toekomst steeds meer belasting moet worden betaald. Ook biedt deze beperking van het restafval een forse bijdrage in de toekomstige Nationale circulariteit doelstellingen.

Financiën

De baten en lasten worden per gemeente verwerkt in het programma Pluspakket. De kosten voor het realiseren en in stand houden van de containerlocaties bestaan uit investeringen, eenmalige (project)kosten, onvoorzien kosten en structurele kosten (inzameling, transport, overslag en verwerking luiermateriaal, beheer en onderhoud luiercontainer en aanschaf luierzakken).

De eenmalige projectkosten worden verwerkt in de Avri begroting van het basispakket. Deze kosten zijn exclusief de procedurele kosten die gemaakt moeten worden om tot toewijzing van locaties te komen.

De jaarlijkse kosten (kapitaallasten + structurele kosten) komen neer op 129.093 euro. Omgerekend naar een bedrag per huishouden komt dit neer op 6,46 euro (exclusief indexatie).

Vanwege het groot aantal kernen en daarmee aantal containerlocaties kost deze regeling voor inwoners van de gemeente West Betuwe ten opzicht van de andere regio gemeenten het meeste.

	Buren	Culemborg	Maasdriel	Neder-Betuwe	Tiel	West-Betuwe	West Maas en Waal	Zaltbommel	Totaal
Kapitaallasten	€ 7.333	€ 5.333	€ 8.000	€ 6.666	€ 6.000	€ 21.332	€ 6.000	€ 8.000	€ 68.664
Structurele kosten	€ 41.748	€ 34.637	€ 42.855	€ 37.709	€ 44.183	€ 107.760	€ 32.812	€ 45.179	€ 386.883
Totaal	€ 49.081	€ 39.970	€ 50.855	€ 44.375	€ 50.182	€ 129.093	€ 38.812	€ 53.179	€ 455.547
Per huishouden	€ 4,55	€ 3,30	€ 5,08	€ 5,12	€ 2,80	€ 6,46	€ 4,80	€ 4,75	€ 4,61

*De tarieven zijn gebaseerd op prijspeil 2020.

De kosten voor de verlenging van de tijdelijke financiële tegenmoetkomen van 1 januari tot 1 juli 2021 worden geraamd op ca. 11.000 euro. Dit is gebaseerd op het aantal aanvragen uit 2020, ca. 220 personen. De tijdelijke vergoeding bedraagt 52 euro (half jaar).

Communicatie

Na de besluitvorming moet er goed worden gecommuniceerd naar de bewoners. Zij worden op de hoogte gebracht van de nieuwe mogelijkheden om incontinentiemateriaal en babyluiers aan te bieden. Dit gebeurt via de gemeentelijke pagina in het weekblad, de website en sociale media (Facebook en Twitter). Er wordt alleen bekend gemaakt wanneer deze containerlocatie beschikbaar zijn. Zie voor verdere toelichting over de locatiebepaling bijlage 1.

Uitvoering/Planning

Om op 1 juli 2021 de inzameling te kunnen starten worden de volgende stappen doorlopen:

1. ARN berichten over deelname West Betuwe
2. definitieve projectafstemming met regio gemeente
3. bepalen locaties van semi-ondergrondse containers
4. direct omwonende informeren over de plaatsing
5. starten uitvoering
6. beheren containers vanaf 1 juli 2021

Risicoparaagraaf

Risico omschrijving	Soort risico	Kans	Effect	Beheersingsmaatregel
Door gebrek aan belangstelling vanuit andere Avri-gemeenten besluit ARN toch niet te investeren.	Bedrijfsvoering	Klein	Het in West Betuwe separaat ingezamelde incontinentiemateriaal en babyluiers moeten worden verbrand.	Uit een eerste verkenning vanuit Avri blijkt echter dat regio gemeenten juist nadrukkelijk hebben gewacht op deze recycle-mogelijkheid en zo snel mogelijk willen deelnemen.
De ondergrondse beperkingen hebben invloed op de locaties van de ondergrondse containers voor luiermateriaal.	Uitvoering	Middel	De containers kunnen niet altijd op de meeste optimale locatie worden geplaatst.	Er zijn al veel gegevens bekend over de ondergrondse beperkingen vanuit het eerdere plaatsingsproces en deze vormen de basis voor de nieuwe locaties.

Burgemeester en wethouders van de gemeente West Betuwe,

de secretaris,
Karen Coesmans

de burgemeester,
Servaas Stoop

Raadsbesluit

De raad van de gemeente West Betuwe;

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 11 augustus 2019,

besluit:

1. als definitieve oplossing voor incontinentiemateriaal en babyluiers te kiezen voor separaat inzamelen;
2. op 28 plekken in de gemeente West Betuwe semi-ondergrondse containers voor incontinentiemateriaal en babyluiers te plaatsen;
3. de luiercontainers via het zo geheten plus pakket door Avri te laten realiseren en beheren;
4. de jaarlijkse kosten (kapitaallasten en beheerkosten) voor inzamelen en verwerken van luiermateriaal te verrekenen via een (gemeente specifiek) extra afvalstoffenheffing van 6,46 euro per huishouden per jaar (prijspeil 2020) met ingangsdatum 1 juli 2021;
5. de gemeente West Betuwe als Avri-gemeente minimaal voor vijf jaar laten meedoen met de contractverplichting tot levering van luiermateriaal aan ARN;
6. de huidige regeling voor financiële tegemoetkoming voor mensen met incontinentiemateriaal te verlengen tot 1 juli 2021;
7. de incidentele kosten van 11.000 euro voor de verlenging van de huidige regeling (periode 1 januari tot 1 juni 2021) op te nemen in de begroting 2021.

Aldus besloten in de openbare vergadering
van 29 september 2020, nummer 2020/111,

de griffier,
Hans van der Graaff

de voorzitter,
ervaas Stoop

BIJLAGE 1

Brengvoorzieningen luiermateriaal West Betuwe

Uitgangspunten spreiding containers

Alle wat grotere kernen (> 800 inwoners) krijgen sowieso één container. In Asperen en Meteren wordt voorgesteld twee containers plaatsen. Dit zijn vrij uitgestrekte kernen met aardig wat inwoners. Beesd is wat compacter, waardoor qua spreiding één container waarschijnlijk wel voldoende is.

Vooral bij de kleinere kernen (< 600 inwoners) is het twijfelachtig of er een container moet komen. In deze kernen is geen supermarkt en inwoners gaan voor hun boodschappen toch al naar andere kernen. In basis kunnen ze de luiers dan meteen meenemen. Uitzondering hierop zijn Neerijnen en Est, omdat daar nog een basisschool aanwezig is. De kleine kernen Gellicum, Heesselt, Acquoy en Enspijk liggen geografische dicht bij een andere kern waar wel een container komt.

<i>Kern</i>	<i>Inwoners</i>	<i>Containers</i>	<i>School ?</i>
Gellicum	335	0	nee
Heesselt	415	0	nee
Neerijnen	490	1	ja
Acquoy	560	0	nee
Enspijk	560	0	nee
Est	565	1	ja
Rhenoy	850	1	
Rumpt	855	1	
Spijk	915	1	
Tuil	980	1	
Varik	1.015	1	
Hellouw	1.020	1	
Buurmalsen	1.150	1	
Opijnen	1.160	1	
Ophemert	1.675	1	
Vuren	2.080	1	
Deil	2.095	1	
Tricht	2.110	1	
Heukelum	2.285	1	
Waardenburg	2.330	1	
Herwijnen	2.670	1	
Haaften	2.700	1	
Asperen	3.160	2	
Beesd	3.020	1	
Meteren	4.235	2	
Geldermalsen	9.365	5	
TOTAAL		28	stuks

Locatie van de container

De locaties van de brengvoorzieningen zijn bij voorkeur gesitueerd nabij seniorenwoningen, kinderdagverblijven en andere brengvoorzieningen (bijvoorbeeld voor glas en textiel). Hierbij kiezen we ervoor om geen officiële zienswijze procedure te hanteren. Dit is ook niet aan de orde geweest bij het plaatsen van de containers voor glas en textiel, waar de containers bij worden geplaatst. Maar wel gehanteerd bij het plaatsen van ondergrondse containers voor restafval. Bij het plaatsen van containers voor luiermateriaal worden alleen direct omwonenden worden geïnformeerd. Zij kunnen dan geen officieel bezwaar indienen, maar wel een reactie geven. Indien er veel weerstand is van omwonenden kan de container worden verplaatst. Daarbij moet wel worden opgemerkt dat aanwezige kabels en leidingen wel een grote beperking kunnen zijn voor het bepalen van een locatie. Hierdoor is soms de meest optimale locatie, gezien vanuit de gebruiker, toch niet geschikt.